

Programma

Iesniedz?js: Progres?vie biedri

Nosaukums: Kult?ra, kas salied? un stiprina demokr?tiju

Motion text

1 Preambula

2 Kultūra ir sabiedrības mugurkauls un brīvības pamats - no kultūras mantojuma
3 saglabāšanas līdz laikmetīgās kultūras attīstībai. Progresīvie redz kultūru kā
4 kopīgi veidotu telpu, kurā sastopas dažādas identitātes, radošums un
5 solidaritāte. Tā ir telpa, kurā nostiprinās piederība Latvijai un Eiropai.
6 Kultūra ļauj iekvienam no mums pilnvērtīgi dzīvot.

7 Tādēļ Progresīvie sekmēs kultūras pieejamību, īpaši pierobežā, investēs kultūras
8 mantojuma saglabāšanā un attīstīšanā, nodrošinās katra kultūras nozarē
9 strādājošā tiesības būt sociāli aizsargātam un radoši brīvam, atbalstīs kultūras
10 un radošo industriju izaugsmi un eksportspēju.

11 Kamēr fragmentētā mediju telpā arvien spilgtāk iezskan polarizējoši un
12 populistiski viedokļi, kam seko centieni ierobežot demokrātiju, arvien būtiskāka
13 kļūst neatkarīgu, kvalitatīvu un spēcīgu mediju un aktīvas pilsoniskās
14 sabiedrības loma. Progresīvie nodrošinās sistēmisku atbalstu sabiedrisko un
15 komerciālo mediju attīstībai un pētniecības žurnālistikai, stiprinās žurnālistu
16 aizsardzību un veidos jaunus atbalsta instrumentus pilsoniskās sabiedrības
17 darbam.

18 Sasniedzamie rezultāti:

- 19 1. Kultūras process, ko raksturo līdzdalība, pieejamība un piekļūstamība

- 20   2. Kultūras eksporta pienesums Latvijas ekonomikai un kultūras ekosistēmai
- 21   3. Vidējā atalgojuma pieaugums Kultūras nozarē strādājošajiem
- 22   4. Daudzpusīgs atbalsts sabiedriskajiem medijiem un informatīvās telpas
23   stiprināšanai
- 24   5. Noturīga un rīcībspējīga pilsoniskā sabiedrība

25   **Misija 1: Mākslinieciskā brīvība stiprai demokrātijai**

26

27   Latvijā pēdējos gados aktualizējušies strīdi par mākslas darbu saturu, politisku
28   spiedienu uz kultūras institūcijām un pašvaldību mēģinājumiem ietekmēt
29   mākslinieciskos lēmumus un kultūras institūciju darbību. Priekšlikums paredz
30   skaidru valsts politiku mākslinieciskās brīvības aizsardzībai, nostiprinot to
31   normatīvajā regulējumā, valsts finansējuma principos un institucionālajā praksē.

- 32   1. Izveidosim neatkarīgu Mākslinieciskās brīvības ombuda funkciju Tiesībsargā
33   birojā;
- 34   2. Ieviesīsim finansējuma “roku nost no satura” principu; piemēram,
35   nepiešķirot VKKF finansējumu pašvaldībām, iestādēm un citiem, kuras
36   iejaucas mākslinieciskajā brīvībā;
- 37   3. Nodrošinsim juridisko atbalstu māksliniekiem un kultūras institūcijām
38   cenzūras gadījumos, sadarbojoties ar nozares organizācijām (Radošo
39   savienību padome, LTDS un citi).

40   **Misija 2: Kultūras robeža**

41   Līdzīgi kā gar valsts austrumu robežu tiek veidota īpaša militārās aizsardzības
42   josla, mēs rosinām veikt mērķtiecīgus ieguldījumus kultūras un mediju

43 stiprināšanā pierobežas novados, jo kultūras institūcijas nodrošina pieredžu
44 apmaiņu un satikšanos, kas stiprina piederību un saliedē kopienas.

- 45 1. Veidosim vai paplašināsim mērķprogrammas Latgales kultūras sektora un
46 mediju atbalstam ([t.sk.](#) apraides stiprināšanai).
- 47 2. Atbalstīsim sadarbības projektus ar Latgales NVO un kopienām.
- 48 3. Piešķirsim valsts finansējumu profesionālās kultūras pieejamībai pierobežā
49 - kolektīvu viesizrādēm, koncertiem un programmai "Latvijas skolas soma".
- 50 4. Pētnieciskais atbalsts vecticībnieku un citu pierobežas novadu
51 tradicionālo kopienu vērtību apzināšanai un izcelšanai.

52 Misija 3: Atjaunotā Latvija

53 Kultūras infrastruktūra ir publisks resurss – tā jāveido kopā ar kopienām, kurām
54 tā kalpo, rodot balansu starp laikmeta dinamiku un materiālā kultūras mantojuma
55 ilgtspējas potenciālu. Dārgu jaunceltnu vietā mēs dodam priekšroku esošo būvju
56 atjaunošanai un ieguldījumiem atmiņas institūciju modernizācijā. Vienlaikus mēs
57 iestājamies par visas Latvijas kultūras organizāciju infrastruktūras uzlabošanu
58 līdztekus ar pārvaldības modeļu reģenerāciju atbilstoši mūsdienu kultūras
59 praksēm.

- 60 1. Apstiprināsim Arhitektūras likumu, kas balstīts Jaunā Eiropas Bauhauša
61 principos (ilgtspējība, iekļaušana, estētika);
- 62 2. Ieviesīsim ALTUM grantu vēsturisku ēku atjaunošanai, līdztekus paredzot
63 pašvaldību atbildību ilgtermiņa attīstības programmas izstrādē;
- 64 3. Ieguldīsim atmiņas institūciju infrastruktūrā un noturībā pret krīzēm,
65 tostarp digitālajā infrastruktūrā;
- 66 4. Attīstīsim grantu projektus reģionālo kultūras institūciju lomās

67 stiprināšanai kopienu veidošanā un pieklūstamības risinājumu ieviešanai.

68 5. (saistība ar aprites ekonomiku citās darba grupā)

69 **Misija 4: Kultūrā strādājošie: vērtīgs un novērtēts cilvēkresurss**

70 Kultūras nozares ilgtspēja nav iespējama bez kompetentiem, motivētiem un sociāli
71 aizsargātiem cilvēkiem. Salīdzinoši zemais atalgojums, nedrošās nodarbinātības
72 formas un novecojušas darba organizācijas struktūras rada apburto loku:
73 institūcijas nespēj pietiekami efektīvi darboties, lai sevi stiprinātu ar jaunām
74 kompetencēm un laikmetam atbilstošiem cilvēkresursiem. Mēs iestājamies par
75 sistēmisku pārmaiņu – no kultūrā strādājošā kā entuziasta, kas kompensē
76 atalgojuma trūkumu ar misijas sajūtu, uz profesionāli, kura ieguldījums
77 sabiedrības noturībā un kultūras ekonomikā tiek atzīts un godīgi atalgots, tai
78 skaitā ņemot vērā daudzveidīgus nodarbinātības veidus.

- 79 1. Reformēsīm kultūras nozares publiskajā sektorā strādājošo atlīdzības
80 sistēmu, nosakot adekvātu atalgojuma likmi speciālistiem ar augstāko
81 izglītību;
- 82 2. Izstrādāsim vadlīnijas atalgojuma noteikšanai VKKF un citos no valsts
83 budžeta un ES fondiem atbalstītajos projektos, līdztekus monitoringa
84 sistēmai, kas ļaus izsekot atalgojuma tendencēm nozarē kopumā;
- 85 3. Nostiprināsim autoratlīdzības kā leģitīmu nodokļu nomaksas režīmu;
- 86 4. Nodrošināsim, lai radošo savienību biedru statuss tiktu iekļauts kā darba
87 stāžs sociālo atbalsta instrumentu aprēķinā;
- 88 5. Sadarbojoties ar LIAA un nozares organizācijām, ieviesīsim mērķētas
89 izglītības programmas kultūras un radošā sektora profesionāļiem –
90 mārketingā, projektu vadībā, eksporta kompetencēs, MI lietojumā, datu
91 analītikā u.c.;

92 6. Veiksim radošā darba nodokļu piemērošanas auditu un izstrādāsim saprotamas
93 aprēķinu vadlīnijas pašnodarbinātajiem un mazajiem uzņēmumiem.

94 Misija 5: Eksporta tramplīns

95 Mūsu mērķis trīs gadu laikā ir izveidot skaidru, datus balstītu kultūras un
96 radošā sektora eksporta sistēmu, kas palielina starptautiskos ieņēmumus vismaz
97 par 40% un padara radošo sektoru par redzamu un integrētu valsts ekonomikas
98 daļu. Lai radošā sektora piensums būtu uzskatāmi izmērāms, aktualizēsīm
99 kultūras un radošo industriju tvērumu nacionālā līmenī, kā arī precizēsīm NACE
100 (statistikas kodu) piemērošanu.

101 1. Lai attīstītu radošās industrijas kā augstas pievienotās vērtības nozares,
102 noteiksim modeli ar skaidriem KPI, sasaistot valsts atbalstu ar konkrētiem
103 eksporta rezultātiem. Būtiska ir arī sadarbība ar LIAA un EM - radošais
104 sektors jāintegrē kopējā eksporta sistēmā kā augstas pievienotās vērtības
105 segments.

106 2. Lai stiprinātu starptautisko atpazīstamību, apvienosīm valsts deleģējumus
107 vienotā mehānismā, lai koordinēti finansētu pieteikumus starptautiskām
108 balvām, izstādēm un tirgiem kā arī nodrošinātu atbalstu profesionālās
109 reputācijas veidošanai un komunikācijai.

110 3. Lai mērķtiecīgi attīstītu kultūras diplomātiju, izveidosīm strukturētu
111 Latvijas kultūras un radošo industriju katalogu, apkopojot eksportspējīgu
112 produktu un pakalpojumu piedāvājumu.

113 4. Izstrādāsim nodokļu mehānismus, kas ļautu platformu ekonomikai (Spotify,
114 Netflix, Meta u.c.) sniegt ieguldījumu valsts budžetā.

115 Misija 6: Dziesmu un deju svētku ilgtspēja

116 Dziesmu un deju svētki ir novērtēti ar augstāko atzinību - iekļaušanu UNESCO
117 Reprezentatīvajā cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā. To pamatā
118 esošā amatiermākslas kustība nodrošina iedzīvotāju līdzdalību kultūras procesos,
119 līdzveido nacionālo identitāti un stiprina piederības sajūtu un vietējās
120 kopienas. Lai padarītu svētku norisi iekļaujošāku un videi draudzīgāku,

121 nepieciešams pilveidot un padarīt ilgtspējīgāku svētku organizatorisko modeli.

- 122 1. Izveidosim vienotu Dziesmu un deju svētku biroju, lai mazinātu
123 birokrātiskos šķēršļus, noteiktu skaidras atbildības un saimnieciski
124 izlietotu svētku rīkošanai pieejamos valsts budžeta līdzekļus;

- 125 2. Noteiksim skaidrus atalgojuma principus māksliniecisko kolektīvu
126 vadītājiem, līdzsvarojot valsts un pašvaldības ieguldījumus;

- 127 3. Noteiksim pamatprincipus atkārtotai scenogrāfiskā un tehnoloģiskā
128 aprīkojuma izmantošanai svētku norisē un starpsvētku pasākumos;

- 129 4. Pilnveidosim konkursu un skašu grafiku, kas ļaus savlaicīgi plānot
130 nepieciešamos resursus;

- 131 5. Ēdināšanas un izmitināšanas risinājumos ieviesīsim videi draudzīgus
132 risinājumus, lai novērstu pārprodukciju un pārlietu paļāvību uz pasažieru
133 pārvadātājiem.

134 7. Reģionālās kultūras pieejamības programma „Kultūra tuvāk mājām”

135 Profesionālas kvalitātes kultūras pasākumi ir stipri koncentrēti Rīgā, bet
136 reģionos tos apmeklē tikai 35 % iedzīvotāju, radot nevienlīdzību, vājāku
137 identitāti un emigrācijas spiedienu. Katru gadu papildus 7 milj. € no valsts
138 budžeta tiek sadalīti grantos visām pašvaldībām pēc objektīvas formulas
139 (iedzīvotāji + teritoriālās attīstības indekss + attālums), ar nosacījumu, ka
140 vismaz 75 % naudas nonāk ārpus Rīgas, projekti notiek vietējā teritorijā,
141 iesaista ≥ 50 % vietējo mākslinieku un ir ar zemu/nulles ieejas maksu. Tas
142 palielina reģionālo kultūras centru apmeklējumu par ≥ 30 %, nodrošina
143 profesionālu teātri, koncertus un izstādes tuvu mājām un stiprina dzīves
144 kvalitāti kā reālu reģionu pievilcības faktoru.

145 Misija 8: Droši, kvalitatīvi, neatkarīgi un stipri mediji

146 Progresīvo vadībā jau tikušas izstrādātas un apstiprinātas Mediju politikas
147 pamatnostādnes 2024 - 2027, kuru mērķis ir noturīga, daudzveidīga, droša,

148 kvalitatīva, stabila, ilgtspējīga, neatkarīga, brīva mediju vide, kurā
149 nacionālā, reģionālā un vietējā līmenī top kvalitatīvs, Latvijas sabiedrības
150 interesēm un kopējam labumam atbilstošs saturs, ir līdzsvarotas nozares
151 pārstāvju intereses, auditorijai ir piekļuve neatkarīgai žurnālistikai un
152 uzticamai informācijai un zināšanas to lietot. Latvija ir atbalstoša arī
153 demokrātijas un vārda brīvības pamatos balstītu ārvalstu mediju darbībai mūsu
154 valstī. Piedāvātās rīcības tiecas uz to pilnvērtīgu ieviešanu laikā, kad
155 populistu vēlas kontrolēt medijus un to saturu un kad žurnālisti tiek pakļauti
156 SLAPP.

- 157 1. Jauna mediju likuma izstrāde un pieņemšana, lai adekvāti reaģētu uz
158 mūsdienu mediju vides tehnoloģiskajiem izaicinājumiem – dezinformāciju,
159 mākslīgā intelekta radīto saturu, kā arī ietekmētāju (influenceru) lomu.
160 Nepieciešams veidot mūsdienīgu un līdzsvarotu regulējumu, kas vairāk
161 balstās pašregulācijā, nevis represīvos instrumentos.

- 162 2. Mediju atbalsta fonda pilnveide, īpaši stiprinot kapacitātes atbalstu
163 reģionālajiem medijiem, lai veicinātu profesionālu izaugsmi un mazinātu
164 atkarību no vietvaru finansējuma. Vienlaikus nepieciešams palielināt un
165 dažādot atbalstu nacionālajiem medijiem satura veidošanā, veicinot arī
166 neatkarīgo producentu un influenceru profesionalizāciju.

- 167 3. Latvijā radītas jaunās mūzikas un mūzikas latviešu valodā īpatsvara
168 palielināšana vietējās radiostacijās, stiprinot vietējo mūziķu
169 konkurētspēju un Latvijas kultūras identitāti, tai skaitā mazākumtautību
170 vidē.

- 171 4. Žurnālistu tiesiskās aizsardzības stiprināšana, efektīvāk vēršoties pret
172 naida runu un uzbrukumiem digitālajā vidē, kā arī ierobežojot SLAPP –
173 stratēģiskās tiesvedības pret žurnālistiem un medijiem. Tiesībsargājošajām
174 iestādēm žurnālistu un mediju identifikācijā būtu jābalstās uz
175 pašregulējošo organizāciju ekspertīzi.

- 176 5. Latvijas sabiedriskā medija tālāka stiprināšana, depolitizējot tā
177 pārvaldības modeli un nodrošinot plašāku sabiedrības pārstāvniecību.
178 Nepieciešama arī finansēšanas modeļa maiņa, lai nodrošinātu neatkarību no
179 politiskām spēlēm. Finansējuma piesaiste jaunai sabiedrisko mediju ēkai.

- 180 6. Mediju satura piekļūstamības uzlabošana, pakāpeniski palielinot saturu,
181 kas pieejams cilvēkiem ar redzes un dzirdes traucējumiem vai citu veidu
182 invaliditāti. Vienlaikus jāveicina iekļaujošas valodas lietojums visā
183 mediju telpā.
- 184 7. Medijpratības attīstības veicināšana, iesaistot iedzīvotāju izglītošanā
185 profesionālus žurnālistus un satura veidotājus un veidojot mediju muzeja
186 institūciju un krājumu. Valsts līmenī jāorganizē skolu mediju un skolēnu
187 žurnālistikas konkursi, veicinot jauniešu kompetences un kritisko
188 domāšanu.
- 189 8. Atbalsta sniegšana žurnālistiem un medijiem, kas emigrējuši no represīviem
190 režīmiem, nodrošinot viņiem iespēju turpināt profesionālo darbību Latvijā
191 un integrēties sabiedrībā.
- 192 9. Mediju noturība un gatavība krīzēm, iekļaujot medijus sabiedrības
193 noturības ekosistēmā.

194 Misija 9: Stipra pilsoniskā sabiedrība

195 Stipra un aktīva pilsoniskā sabiedrība ir demokrātijas pamatā, veicinot
196 līdzdalību, iekļaujošas debates un uzraugot varas lēmumus, tādējādi sekmējot
197 pārredzamību un atbildību. Pilsoniskā līdzdalība politikas veidošanā un
198 īstenošanā veicina labākus lēmumus. NVO sniedz sociālo atbalstu, veicina
199 izpratni par sabiedriskiem jautājumiem un pārstāv dažādas sabiedrības grupas,
200 īpaši mazaizsargātās. Tādēļ jāsniedz sistēmisks atbalsts NVO pamatdarbībai,
201 jānovērš SLAPP pret pilsoniskajiem aktivistiem un jāveicina dažādas līdzdalības
202 formas katrā pārvaldības līmenī.

- 203 1. Nodrošināsim NVO fonda pakāpenisku pieaugumu, kā arī stiprināsim
204 priekšfinansējuma un līdzfinansējuma pieejamību tām NVO, kas saņēmušas
205 finansējumu starptautiskos konkursos;
- 206 2. Lai mudinātu ziedojumu un mecenātisma kultūras attīstību, pilnveidosim
207 pakalpojumu ziedojumu regulējumu un noteiksim nodokļu atlaides A
208 kategorijas uzņēmumiem.

- 209 3. **Sniegsim atbalstu kopienām un organizācijām vietējā, reģionālā un**
210 **nacionālā līmenī, lai stiprinātu iedzīvotāju līdzdalību lēmumu pieņemšanas**
211 **procesos.**
- 212 4. **Stiprināsim NVO tiesisko aizsardzību, lai novērstu SLAPP un pašcenzūru.**
- 213 5. **Konsultēsimies ar sabiedrību lēmumu pieņemšanas laikā, lai sabiedriskā**
214 **apspriešana un iedzīvotāju padomes tiktu jēgpilni izmantotas labāku lēmumu**
215 **pieņemšanai.**

216 **11. Latvija Eiropā un atbalsts Ukrainai**

217 **Mērķis – Eiropa kā globāli nozīmīgs un taisnīgs spēlētājs un Latvija tās kodolā:**

- 218 1. **Īstenosim konsekventu, starptautiskajās normās balstītu ārpolitiku.**
219 **Pretosimies cilvēktiesību selektīvai piemērošanai. Stiprināsim**
220 **starptautiskās cilvēktiesību un tiesu institūcijas, atbalstīsim ANO**
221 **Drošības padomes reformu;**
- 222 2. **Spēka politikas laikmetā cieši integrēta, uz cilvēkdrošību orientēta**
223 **Eiropas Savienība kļūst par Latvijas suverenitātes un labklājības galveno**
224 **garantu. Kopējā drošība un kopīgais labums ir svarīgāki par dalībvalstu**
225 **nacionālajām merkantilajām interesēm.**
- 226 3. **Mērķis ir pārvarēt iekšējo ES sadrumstalotību un neizlēmību, atjaunot ES**
227 **ekonomikas konkurētspēju un padarīt ES par militāri neievainojamu un**
228 **stratēģiski neatkarīgu no ASV. Nevairīsimies runāt par ES federalizācijas**
229 **nepieciešamību – jo tikai politiski un ekonomiski vienota ES spēs stāties**
230 **preti ASV un Ķīnai.**
- 231 4. **Padarīsim Ziemeļu un Baltijas valstu (NB8+) par reģionālu “paātrinātāju”**
232 **Eiropas drošībai un izaugsmei: ātrāka koordinācija, kopīgas spējas, kopīgi**
233 **standarti, ekonomiskā integrācija un vienota izpratne un politiskā līnija**
234 **pret Krievijas draudiem;**

- 235 5. Ukrainas dalība Eiropas Savienībā ir vienlaikus ģeopolitiska
236 nepieciešamība un vērtību jautājums. Atbalstīsim sociāli atbildīgu un
237 solidāru ES, kas paplašinās taisnīgi un ilgtspējīgi;
- 238 6. Latvijas diaspora kā prognozējams, strukturēts un stratēģiski vadāms
239 partneris Latvijas ilgtermiņa attīstībai un starptautiskajai ietekmei;
- 240 7. Novērtēti un augsti motivēti diplomāti kā Latvijas drošības, ekonomisko un
241 valstspiederīgo interešu starptautiskie pārstāvji, kuru darbs nes reālu
242 ieguldījumu Latvijas stratēģisko mērķu sasniegšanā. Ārlietu dienests bez
243 dzimumu diskriminācijas.

244 INSTRUMENTI

245 1. Eiropas integrācija

- 246 1. Turpināsim aizstāvēt starptautiskās normās balstītu pasaules kārtību.
247 Spēka politikas laikmetā ES iegūst centrālu nozīmi Latvijas neatkarības
248 garantēšanā.
- 249 2. Pastiprināsim integrāciju investīciju, pakalpojumu, migrācijas un
250 aizsardzības jomās.
- 251 3. Atbalstīsim kvalificētā balsu vairākuma ieviešanu un sankciju mehānismu
252 ieviešanu pret ES pamatvērtību pārkāpējiem.
- 253 4. Iestāsimies par ANO Drošības padomes reformu – vetotiesību atcelšanu un
254 līdzsvarotāku reģionālo pārstāvniecību.

255 2. Ukrainas ceļš uz Eiropas Savienību

- 256 1. Ukraina šobrīd aizstāv ne tikai sevi vai citas valstis, kuras varētu
257 apdraudēt krievijas agresija. Ukraina aizstāv arī demokrātiju, tiesiskumu
258 un Eiropas nākotni.

- 259 2. Ukrainas pievienošanās Eiropas Savienībai ir gan ģeopolitiska
260 nepieciešamība, gan vērtību jautājums.
- 261 3. Latvijai ir stingri jāatbalsta Ukrainas ceļš uz pilntiesīgu dalību Eiropas
262 Savienībā – ne tikai virsrakstu līmenī, bet arī izprotot to pēc būtības.
- 263 4. Latvijai jāiestājas par tādu paplašināšanās modeli, kas balstīts ne tikai
264 tirgus atvēršanā, bet arī sociālajā taisnīgumā un cilvēku labklājībā. Mums
265 jānodrošina, ka nodrošina, ka Ukrainas iedzīvotāji ir galvenie ieguvēji no
266 eiropintegrācijas procesa.
- 267 **3. Eiropas Savienības industriālā politika un Daudz gadu budžeta ietvars**
- 268 1. ES Daudz gadu budžetam 2028–2034 jānostiprina pamats jaunai, modernu
269 industriālajai politikai, kas vērsta uz 3 jaunā laikmeta nozīmīgāko ES
270 izaicinājumu pārvarēšanu:
- 271 1. Eiropas pašaizsardzības spēju stiprināšana un ar to saistīto pašmāju
272 nozaru attīstība;
- 273 2. Atpalcības novēršana no ASV inovācijas, pētniecības un nākotnes
274 tehnoloģiju jomās;
- 275 3. Klimata rīcība un ES globālās līderības nostiprināšana emisiju
276 samazināšanas, zaļo tehnoloģiju un ilgtspējas jomā.
- 277 2. Šī jaunā industriālā politika un daudz gadu finansējuma ietvars skatāms arī
278 ciešā saistībā ar ES tirdzniecības politiku un stratēģiskās autonomijas
279 centieniem. Praktiski tas nozīmē atbalstīt ES finansējumu militārajai
280 mobilitātei un divējādā pielietojuma infrastruktūrai (transporta mezgli,
281 sakari, kritiskā infrastruktūra), kā arī mērķtiecīgi veidot kapacitāti
282 konkurēt par projektu finansējumu R&D, prototipēšanā un ražošanā, t.sk.
283 aizsardzības inovācijās;
- 284 3. Klimata investīcijas aptver gan enerģētisko neatkarību un aprites
285 ekonomiku, gan klimata rīcību, noturību un pielāgošanos, ar sociāli
286 taisnīgiem instrumentiem mājāsaimniecībām un mazajiem uzņēmumiem;

287 4. Līdztekus jāaizstāv prognozējama un atsevišķi nodalīta kohēzijas/KLP
288 politika, jānodrošina finansējums demokrātijas un cilvēktiesību noturībai
289 (pilsoniskā sabiedrība, medijpratība, kultūra un līdzdalība; tai sk..
290 AgoraEU vērtību ietvarā).

291 4. Eiropas aizsardzības politika

- 292 1. Ņemot vērā ASV un NATO 5. panta nenoteiktību, kā arī nepieciešamību
293 nodrošināt nekavējošu rīcību agresijas vai pastiprināta hibrīdkara
294 gadījumā Baltijas valstīs, ir jāseko EK Aizsardzības komisāra A. Kubiļus
295 un EP deputāta M. Staķa aicinājumam veidot 100 tūkst. karavīru lielu
296 starptautisku ES bruņoto spēku vienību, kas darbotos ar ES finansējumu;
- 297 2. ES līguma 20. panta ietvaros vismaz deviņas valstis var veidot “ciešāku
298 sadarbību” (enhanced cooperation) konkrētā jomā, balstoties uz Eiropas
299 Komisijas rekomendāciju, ko apstiprina Eiropas Parlaments un ko akceptē
300 Padome.
- 301 3. Komisārs Kubiļus ierosina veidot Eiropas Drošības padomi lēmumu
302 pieņemšanai ar rotējošu sastāvu. Tas varētu būt, piemēram, modelis, kur
303 divām valstīm ar lielākajiem militārajiem budžetiem pievienotos rotējoši
304 pārstāvji no Ziemeļeiropas, Austrumeiropas un Centrāleiropas.
- 305 4. Polijas Ārlietu ministrs R. Sikorskis ierosinājis veidot tūlītēju
306 starptautisku, brīvprātīgo “Eiropas leģionu”, kur jau tagad varētu
307 pieteikties brīvprātīgie no visām ES valstīm un kandidātvalstīm. Tās būtu
308 elitāras vienības, kas tiktu nozīmētas uz ES krīzes reģioniem, ar iepriekš
309 izstrādātu “automātisku” rīcībpolitikas mehānismu. Militārā
310 komandstruktūra un sadarbība ar NATO ietvaru jāprecizē.
- 311 5. Neratificētais 1953.g. Eiropas Aizsardzības kopienas līgums (European
312 Defence Community) piedāvā dažas sadarbības shēmas, kur, kara gadījumā, ES
313 dalībvalstis tomēr pakļautos NATO virsvadībai.

314 5. Eiropa kā globāli nozīmīgs spēlētājs

- 315 1. Attīstīt ES atvērto stratēģisko autonomiju, suverenitāti un noturību,
316 ievērojot ES vērtības un principus. Tas ietver enerģētisko neatkarību un
317 tirdzniecības politiku kā aizsardzības mehānismu. Attīstīt sadarbību ar
318 esošajiem partneriem un dažādot tos. Mērķis ir veidot stratēģiski atvētu
319 reģionu, kas ievēro vides un ētikas standartus;
- 320 2. Izmantot ES sarunu spēku un atturēšanas instrumentus. Vienoti rīkoties un
321 runāt gan pret neprognozējamiem sabiedrotajiem, gan agresorvalstīm,
322 izmantojot ES iekšējo solidaritāti. Nepieciešamības gadījumā iesaldēt
323 tirdzniecības darījumus ar ASV (piem., reaģējot uz tādiem draudiem kā
324 Grenlandes gadījumā) un/vai izmantot Pretpiespiešanas instrumentu (PPI),
325 ja tiek apdraudēta kāda dalībvalsts (piem., Dānija);
- 326 3. Pastiprināt Latvijas Republikas klātbūtni ANO un Eiropas Padomē (t.sk.
327 ECT). Atbalstīt diferenciētu integrāciju, piesaistot sabiedrotos kā
328 Lielbritānija un Ukraina.
- 329 6. Latvija uzņemsies iniciatīvu padziļināt NB8+ sadarbību četros savstarpēji
330 saistītos virzienos:
- 331 1. Latvija ierosina NB8+ valdību un aģentūru līmeņa sadarbību civilajā
332 drošībā un noturībā;
- 333 2. stiprina aizsardzības koordināciju un kopīgas mācības ar Baltijas valstīm,
334 Ziemeļvalstīm, Poliju un Lielbritāniju;
- 335 3. izveido ad-hoc NB8+ darba grupu rīcībai pret “ēnu flotes” apdraudējumiem;
- 336 4. virza reģionālu ekonomiskās integrācijas pilotprojektu pakalpojumos un
337 finanšu sektorā (Northern Banking Union?).
- 338 7. ES līmeņa cilvēktiesību aizsardzība un principos balstīta ārpolitika
- 339 1. Stiprināsim Eiropas cilvēktiesību sistēmu, neatbalstot iniciatīvas, kas

340 politizē tiesas vai sašaurina cilvēktiesību tvērumu, īpaši migrācijas
341 kontekstā;

342 2. Nodrošināsim Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu pilnvērtīgu izpildi un
343 iestāsimies pret regulējuma vājināšanu Eiropas Savienībā, tostarp kritiski
344 izvērtējot deregulācijas iniciatīvas, kas apdraud cilvēktiesības, vidi vai
345 datu aizsardzību;

346 3. Vienlaikus Latvijai jāuzņemas aktīvāka loma starptautisko tiesību
347 ievērošanas veicināšanā. Neveiksim valsts iepirkumus no uzņēmumiem, kas
348 iesaistīti smagos starptautisko tiesību pārkāpumos, un noteiksim
349 ierobežojumus militārā aprīkojuma eksportam uz valstīm, kuras sistemātiski
350 pārkāpj cilvēktiesības;

351 4. Ar diplomātiskiem un ekonomiskiem instrumentiem veicināsim atbildību par
352 starptautisko tiesību pārkāpumiem un stiprināsim noteikumus balstītu
353 pasaules kārtību.

354 8. Diasporas politika

355 Latvijas diaspora ir nozīmīgs kapitāla, kompetenču un starptautiskās ietekmes
356 avots. Radīsim apstākļus tās stratēģiskai iesaistei valsts attīstībā –
357 atbalstīsim diasporas izglītības, kultūras un pilsoniskās iniciatīvas, uzlabosim
358 digitālo pakalpojumu pieejamību, uzturēsim strukturētu dialogu un sekmēsīm īpašu
359 diasporas investīciju instrumentu izveidi.

360 9. Ārlietu dienesta attīstība un dzimumu līdztiesība

361 Priekšlikums veidot taisnīgu un caurskatāmu diplomātu karjeras attīstības un ar
362 to saistīto lēmumu pieņemšanas sistēmu, kā arī izskaust jebkādas
363 diskriminācijas, nepotisma un emocionālās vardarbības izpausmes dienesta darbā.
364 Tāpat paredzēts stiprināt ārlietu dienesta iesaisti valsts ārējo ekonomisko
365 interešu pārstāvniecībā – sažobē ar valsts īstenotu vienotu industriālās
366 politikas ietvaru, tostarp augstas pievienotās vērtības eksporta, inovācijas,
367 zināšanu un tehnoloģiju apguves, enerģētiskās neatkarības, kā arī stratēģisko
368 ārvalstu investīciju piesaistes veicināšanā.